

आ.व. २०७७/०७८ का लागि सातौँ गाउँ सभाबाट पारित नीति तथा

कार्यक्रम

प्रस्तुत कर्ता :- अध्यक्ष श्री लाहराम थारु
२०७७ आषाढ १० गते

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,

“समृद्ध रासिसोनारीको आधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र दिगो पुर्बाधार” सम्मानित सातौँ गाउँसभालाई सम्बोधन मार्फत यस रासिसोनारी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्तै खुसी लागेको छ ।

यस अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई मूर्तरूप दिदा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धासुमन अर्पण गर्न चाहन्छु । साथै सामाजिक न्याय, समावेशिता, राष्ट्रियता प्रति प्रतिवद्ध भई नागरिक हक सहितको न्यायपूर्ण समाज निर्माणको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै सामाजिक रुपान्तरणको क्रममा घाईते, वेपत्ता व्यक्ति तथा परिवारहरूलाई सम्मानका साथ सम्झन चाहन्छु ।

कोभिड-१९ (कोरोना भाइरस) महामारीले सम्पूर्ण विश्व नै असहज र सङ्कटपूर्ण स्थिति बाट गुञ्जिरहेको छ । यस महामारीबाट सङ्क्रमित भई नेपाल भित्र तथा विदेशमा ज्यान गुमाउने नेपाली तथा विदेशी नागरिकका परिवारजनप्रति समवेदना व्यक्त गर्दै उपचारतहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

यस्तो जोखिमपूर्ण स्थितिमा अग्रपङ्क्तिमा रहेर सेवा गर्ने स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सफाईकर्मी, एम्बुलेन्स चालक, पत्रकार, जनप्रतिनिधि लगायत कर्मचारीहरूको म उच्च प्रशंसा गर्दछु । साथै यस रासिसोनारी गाउँपालिकाको कोरोना रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा आर्थिक तथा भौतिक सहयोग उपलब्ध गराउनुहुने सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

विकास निर्माणका गतिविधिलाई तीव्रता दिने समयमा कोभिड- १९ को महामारी सँग जुझनुपर्दा विकास प्रयासमा पक्कै पनि गतिरोध उत्पन्न भएको छ, फलत् चालु आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका कतिपय कार्यक्रम तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा आशातित उपलब्धि हासिल गर्न नसकिएको यथार्थ घाम जस्तै छर्लङ्ग छ ।

सार्वजनिक जीवन नै अवरुद्ध हुन पुगेको बर्तमान असहज अवस्थाको बाबजुद पनि आम गाउँवासीको सपना साकार पार्न हामी निरन्तर प्रयासरत रहेकै छौं ।

अब म चालू आर्थिक वर्ष २०७६ । ०७७ को नीति तथा कार्यक्रममा भएका केही महत्वपूर्ण उपलब्धिहरूको बारेमा संक्षेपमा प्रकाश पार्न चाहन्छु ।

१. कार्यालयबाट सम्पादन गरिने सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, चुस्त र गुणस्तरयुक्त बनाउन आवश्यक कार्यालयको बिथयगत सेवामैत्री गराउने र कार्यालयमा सिमित कर्मचारीहरूका बावजुत विभिन्न कार्यक्रमहरू पुरा गर्न केही हदसम्म सफल भएका छौं ।

२. यस राप्तीसोनारी गाउपालीका लगायत बाँके जिल्लाका सर्पदंशका बिरामीहरूको सहज र भरपर्दो उपचारको लागि सर्पदंश उपचार केन्द्रलाई थप प्रभावकारी गराउने कार्य भएको छ
३. कोभिड(१९) को सङ्क्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि नेपाल सरकारले घोषणा गरेको बन्दबन्दीका कारण असङ्गठित क्षेत्रमा कार्यरत मजदुरहरू, विपन्न वर्ग तथा अफठ्यारोमा परेका वर्गलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराईनुका साथै विदेश तथा स्वदेशका विभिन्न ठाउँबाट आएका व्यक्तिहरूलाई राख्न गाउपालिकाका सवै वडाहरूमा क्वारेन्टिन र आइसोलेशन वार्ड र गाउपालिकाको बहुउद्देश्य सभाहलमा आइसोलेशन वार्ड संचालन तथा व्यवस्थापन गरिएको छ । जसले गर्दा हाल सम्म समुदायमा कोभिड- १९ फैलनबाट रोक्न प्रभावकारी सफलता मिलेको छ ।
४. यस राप्ती सोनारी गाउपालिका वडा नं। ४ मा संचालित बैजापुर स्वास्थ्य चौकीलाई १५ बेडको अस्पतालमा रूपान्तरण गर्ने निती अनुरूप १ जना डाक्टर, स्टाफ नर्स र ल्याब टेक्निसियनहरू नियुक्ति गरी सहज र सरल स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने कार्य अगाडि बढेकाको छ ।
५. आन्तरिक पर्यटन प्रवर्धनमा टेवा पुऱ्याउन राप्तीसोनारी गाउपालिका वडा नं. ३ भुवरभवानी धार्मिक स्थल डिपिआर तयार भई पूर्वाधार निर्माणमा तिव्रता आएको छ ।
६. यस राप्तीसोनारी गाउपालिको गाँउक्षेत्र भित्रमा जम्मा १० कि.मि. सडक कालोपत्रे भएको छ भने ६३ कि.मि. सडक ग्राभेल भएको छ ।
७. हाल सम्म यस क्षेत्र भित्रका विभिन्न किसिमका अपाङ्गता भएका ४०० व्यक्तिलाई अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गरि गाँउपालिकाका तर्फबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा उनिहरूको पहुँच सुनिश्चित गरिएको छ । साथै हिंसा पीडित महिला तथा बालबालिकालाई उद्धार गरि सुरक्षित रूपमा राख्न र सहारा दिन सहकारी संस्थाको सहकार्यमा सेफ हाउस संचालनमा आएको छ ।
८. यस राप्तीसोनारी गाउपालिका भित्रका बेरोजगारको EMIS Entry सम्पन्न भई ति मध्ये करिब २०० भन्दा बढी बेरोजगारलाई लाभग्राही परिचय पत्र वितरण गरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजनामा रोजगारी दिइएको छ ।
९. प्रदेश सरकारको सहयोगमा WASH Plan को लागि तथ्याङ्क सङ्कलन भई प्रोफाइल निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । गरिव घर पहिचान गरि परिचय पत्र वितरणका लागि तथ्याङ्क संकलन कार्य सुरु भएको छ ।
१०. राजस्व संकलनमा Online software को प्रयोग कतिपय वडाहरूमा सञ्चालन भईसकेको तथा अन्य वडाहरूमा सञ्चालनको क्रममा रहेको छ । फलस्वरूप राजस्व संकलनमा पारदर्शिता कायम हुनुका साथै स्वास्थ्य चौकीहरू तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट नियमित Online system को माध्यमबाट मासिक प्रतिवेदन लिई आवश्यकता अनुसार सुधारात्मक कार्य अगाडि बढाइएको छ ।

११. रासीसोनारी गाउपालिका वडा नं. ९ ढकेरी, वडा नं १ कुसुम र वडा नं ४ बैजापुरमा मा पशु स्वास्थ्य सेवा केन्द्र स्थापना गरि पशु स्वास्थ्य सेवालार्ई जनताको घरदैलामै पुन्याउने कार्य गरिएको छ ।
१२. रासीसोनारी गाउपालिकामा आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रको स्थापना भई आपत्कालिन उद्धारमा तत्काल च्भकउयलकभ गर्न सकिने गरि तयारी अवस्थामा रहेको छ ।
१३. तरकारी, खाद्यान्न, दुध तथा दुधजन्य पदार्थ, माछा, मासुमा रासीसोनारी गाउपालिका आत्मनिर्भर भएकोछ ।
१४. कृषि आधुनिकरण र यान्त्रिकीकरण कार्यक्रम अन्तर्गत पालीका भित्रका किसानहरुलाई अनुदानमा मेशिनरी औजार वितरण गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न भई कृषकहरुको आय-आर्जन लगायतका क्रियाकलापहरुलाई बढावा दिने कार्य भएको छ ।

आदरणीय गाउँसभा सदस्यज्यूहरु,

- “समृद्ध रासिसोनारीको आधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र दिगो पुर्बाधार” भन्ने नाराका साथ सुन्दर, समृद्ध, आत्मनिर्भर गाउपालिका बनाउने ध्येयका साथ रासीसोनारी गाउपालिकाका बासिन्दाहरुको सर्वोपरी हित सम्मुन्नतिका लागि तयार पारिएको आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को लागि लिईएका प्रमुख नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।
१५. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा देखिएको कोभिड-१९ का कारण प्रभावित विकासलाई गति दिई संघीय तथा प्रदेश सरकारले अवलम्बन गर्ने नीति अनुरूप हुने गरी कोरोना भाइरसको सङ्क्रमण रोकथाम, नियन्त्रण, प्रतिकार्य र उपचारलाई प्रभावकारी बनाउने, क्वारेन्टिन र आइसोलेशन व्यवस्थित बनाउने र आधारभूत आवश्यकताका वस्तुको सहज आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउदै रोजगारी गुमाएका तथा बेरोजगार व्यक्तिलाई लक्षित गर्दै कोभिड- १९ को असर न्यून गर्नेगरि रोजगारीका अवसर बढाउने तथा कृषिक्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाई आम जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्ने तर्फ आगामी आर्थिक बर्ष २०७७/०७८ को रासी सोनारी गाउपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम लक्षित गरिएको छ ।
 १६. कोभिड-१९ को सङ्क्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि पर्याप्त रकम छुट्याई सो कोषको प्रयोग कोभिड- १९ को बहुआयामिक असरलाई न्यूनिकरण गर्ने खालका कार्यक्रममा केन्द्रित गरिनेछ ।
 १७. जनताको आधारभूत मौलिक हकको रुपमा रहेको स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच स्थापित गर्ने नीति लिईनेछ । यसको लागि संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त कार्यक्रम र बजेटसँग तालमेल हुनेगरी स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक ब्यवस्था गरिने छ ।
 १८. गाउपालिकाबाट संचालित आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरु र स्वास्थ्य चौकीहरुमा औषधि उपकरणको अभाव हुन नदिई त्यस्ता संस्थाबाट प्रदान गरिदै आएको स्वास्थ्य सेवा थप गुणस्तरीय बनाउने

नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै गरिव, सिमान्तकृत तथा पछाडि परेका समुदायहरूमा आवश्यकताका आधारमा स्वास्थ्यसेवाको विस्तार गर्न राप्तीसोनारी गाउँपालिकाको गाउँ स्वास्थ्य ऐन र गाउँ स्वास्थ्य नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

१९. यस राप्ती सोनारी गाउँपालिका भित्र संचालित स्वास्थ्य चौकीहरूमा क्रमशः कम्तिमा १ जना MBBS डाक्टरबाट स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
२०. यस गाउँपालिकाको वडा नं. ४ मा रहेको बैजापुर स्वास्थ्य चौकी लाई १५ शैयाको अस्पताल बनाउने निति अनुरूप जग्गा प्रसी लगायत थप सेवामुखी, श्रोत साधनयुक्त, दक्ष चिकित्सक र स्वास्थ्य सामग्री व्यवस्था गरी माइनर अपरेशन सेवाको सुरुवात, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा, प्रयोगशाला सेवा, सुरक्षित मातृत्व तथा नवशिशु स्वास्थ्य सेवा, बहिरंग र अन्तरंग सेवालार्ई थप गुणस्तरीय बनाई नागरिकको स्वास्थ्य सेवा र औषधोपचार कार्यलार्ई थप प्रभावकारी बनाइनुका साथै औषधि भण्डारणको लागि उपयुक्त व्यवस्था गरिनेछ ।
२१. वडा नं. ८ मा रहेको सर्पदंश उपचार केन्द्र सेवा संचालनको लागि संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा पर्याप्त औषधि, उपकरण तथा जनशक्ति व्यवस्था गरिनेछ ।
२२. स्वास्थ्य संस्थामा नै सुत्केरी हुने दर बढाई मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य र पोषणस्थितीमा सुधार ल्याउन स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन आउने आमाहरूलार्ई थप प्रोत्साहनको ब्यवस्था गरिने छ ।
२३. **उपाध्यक्ष पोषण कार्यक्रम** अन्तर्गत सुत्केरी अवस्थामा पोषणयुक्त खानाको महत्व दर्शाई, पोषणयुक्त खानाखाने बानीको विकास गर्न राप्ती सोनारी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सुत्केरी आमालार्ई पोषण खाद्य सामग्री हस्तान्तरण सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२४. थारु समुदायमा देखिने सिकलसेल एनेमियाका विरामीहरूको उपचारको प्रबन्ध र यस सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै लक्षित समुहमा निशुल्कः जुका तथा अन्य परिजिवी परीक्षण र हेमोग्लोबिन परीक्षण शिविर संचालन गरिनेछ ।
२५. सामुदायिक विद्यालयमा अध्यायनरत विद्यार्थीको नियमित स्वास्थ्यजाँच गर्ने ब्यवस्था गरी किशोर किशोरीहरूलार्ई उचित परामर्शको ब्यवस्था गरिनेछ भने महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाको सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाउन विभिन्न प्रोत्साहनका कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
२६. स्वास्थ्यमा लगानी, राप्तीसोनारिको सुनौलो बिहानी नारा लार्ई जनस्तरमा पुऱ्याउन योग शिक्षा शिविर संचालन गरिनेछ । रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउने तथा विकार निर्मूलपार्ने आयूर्वेद सेवालार्ई बढावा दिन दक्ष कविराजको ब्यवस्था गरी आयूर्वेद चिकित्सा पद्धतिप्रति जनमानसमा आकर्षण पैदा गरिनेछ ।

२७. स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिका कार्यहरू थप प्रभावकारी बनाइनुका साथै स्वास्थ्य संस्थाको नियमित अनुगमन गरी स्वास्थ्यकर्मीको मनोबल तथा क्षमता बढाउन समयानुकूल तालिम संचालन र सुशासन कायम गर्ने कार्य लाई प्राथमिकता दिइनेछ । स्वास्थ्य सुचना प्रणाली तथा आपूर्ति व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित गर्न सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट अनलाईन प्रतिवेदन प्रविष्ट गर्ने व्यवस्था मिलाइनुका साथै समिक्षा प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाइने छ ।
२८. क्यान्सर, मधुमेह, दम, कलेजो, मिर्गौलाका विरामी तथा उच्च रक्तचाप लगायतका नसर्ने रोगको पहिचान परीक्षण र उपचारका कार्यक्रमहरू प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग समन्वय गरी थप प्रभावकारी बनाइने छ । साथै पालीकाबाट प्रदान गर्दै आएको गरीब तथा अशक्त उपचार राहत खर्च वापतको रकम लाई निरन्तरता दिइने छ ।
२९. पूर्णखोप सेवा उपलब्ध बडा घोषणा गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनुका साथै उपयुक्त तवरबाट खोप सामग्री भण्डारण गरी गुणस्तरीय खोप सेवा प्रदान गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३०. गुणस्तरीय र जीवनोपयोगि शिक्षामा लगानी भन्ने नाराकासाथसरोकारवालाहरू तथा समुदाय सँग हातेमालो गरी अगाडि बढ्ने नीति लिइनेछ ।
३१. विश्वब्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसको संक्रमणका कारणसम्पूर्ण विद्यालयहरू बन्द रहेकोले विद्यार्थीहरूलाई बैकल्पिक शिक्षण सिकाई वातावरण निर्माण गरि सिकाई वातावरण सहज तरिकाले सुचारु गर्न आफ्नो परिवेश अनुसार सिक्ने वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
३२. सबै बालबालिकाको पढ्ने अधिकारको सुनिश्चितता गर्न अनिवार्य निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चिता कायम गर्दै माध्यमिक तह सम्म निःशुल्क गरिनेछ ।
३३. विद्यालय शिक्षाको शैक्षिक गुणस्तरमा प्रमुख भूमिका अभिभावकको नै हुने हुदा शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक शिक्षालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
३४. विद्यालय शिक्षालाई निरीक्षण, सुपेरीवेक्षण, अनुगमन र मुल्याङ्कन गर्न स्थानीय स्तरबाट शिक्षा समिति, विषय विज्ञ, प्रधानाध्यापक र स्रोत शिक्षकको व्यवस्था गरि शैक्षिक गुणस्तर मापन गरिनेछ ।
३५. विद्यार्थी संख्या र सेवा क्षेत्रको आधारमा विद्यालय मर्ज र कक्षा वा तह घटाउने कार्यक्रमलाई अगाडी पढाइनेछ ।
३६. विद्यालयको परिसर, शौचालय, बाहिरी वातावरण र पर्खाललाई सरसफाई गर्न लगाइनेछ र सबै विद्यालयलाई स्यानिटाईज गरिनेछ ।

३७. पढाई उत्सवरशैक्षिक प्रदर्शनी मेलारअतिरिक्त क्रियाकलापरकक्षा कोठामा आधारित पठन सिप परीक्षण, स्तरमापन परीक्षा र Bench Marking लाई प्राथमिकता दिई पठन सिपको विकास गरिनेछ ।
३८. प्रत्येक दिन शिक्षामा नयाँ शिक्षण सिकाई आयामको प्रादुर्भाव भईरहेको सन्दर्भमा प्रधानाध्यापक र विषयगत शिक्षकलाई शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिमा नवीनतम चिन्तन जगाउन पेशागत क्षमता विकास तालिममा संचालन गरि उच्च स्तरीय जनशक्ति उत्पादन गरिनेछ ।
३९. संस्थागत विद्यालयमा न्यूनतम मापदण्ड अनुसार संचालन हुनु पर्ने, शुल्क निर्धारण, छात्रवृत्ति लगायत अन्य क्रियाकलाप संचालन गरेरनगरेको एकीन गर्ने साथै सार्वजनिक र निजी विद्यालयको विचको असल अभ्यास आदानप्रदान कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गरिनेछ ।
४०. कुनैपनि विद्यार्थीलाई जातजाति, भाषा धर्म,वर्ग विशेष वा लैंगिक वा शारीरिक हिसाबले विभेद नगरी सबै प्रकारले विभेदरहित र बालमैत्री विद्यालयको रूपमा रूपान्तरण गरिनेछ
४१. उत्तीर्ण दर, कक्षा दोहोर्याउने दर, कक्षा छाड्ने दर, निश्चित तह पूरा गर्ने दर, खुद भर्ना दर, कोरा भर्ना दर, उपलब्धी स्तर जस्ता सूचकहरूका आधारमा प्रत्येक विद्यालयको आन्तरिक सक्षमता पहिचान र विश्लेषण गर्दै मौजुदा अवस्थाको आधारमा पछिल्ला वर्षहरूका लागि लक्ष्य निर्धारणका साथै शैक्षिक उपलब्धी बढाउन बस्तुगत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४२. कम्प्युटर, Internet Connectivity जस्ता सूचना तथा प्रविधिको माध्यमबाट शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थीलाई त्यससँग सम्बन्धित आधारभूत ज्ञान, सीप प्राप्त गर्न अभिप्रेरित गर्दै शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा ICT को प्रयोग गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।
४३. E-Library को व्यावस्थापन गरि सुचना प्रविधिको माध्यमबाट सिकाई गर्ने वातावरण बनाइने छ ।
४४. यस गाँउपालिकामा बसोबास गर्ने विपन्न तथा आर्थिक रूपले कमजोर महिला, दलित,जनजाती,अपाङ्ग तथा अन्य वर्गका बालबालिकाको उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने ईच्छालाई पुरा गर्न तथा उच्चस्तरीय प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्न बहु प्राविधिक शिक्षालय तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
४५. रसफाई र स्वच्छताको लागि सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत सम्पूर्ण छात्राहरूलाई क्वलप्टबचथ एबम को व्यवस्था गरिनेछ ।
४६. सामुदायिक सिकाई केन्द्र मार्फत अनौपचारिक, बैकल्पिक तथा निरन्तर शिक्षा संचालन गरि पूर्ण साक्षर गाँउपालिका घोषणा उन्मुख बनाईने छ ।

४७. स्काउट, बालक्लव, जुनियर रेडक्रस सोसाइटी आदि गठन गरी विद्यार्थीहरूमा सामाजिक कामप्रति श्रद्धाको भावना विकास गराउन पहल गरिनेछ । साथै सार्वजनिक विद्यालयमा मेरो एक दिन कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
४८. दक्ष शिक्षक नियमित विद्यार्थी स प्रभावकारी शिक्षण गुणस्तरीय सिकाई को लक्ष्य हासिल गर्न विद्यालयको शैक्षिक वातावरण, शिक्षक र विद्यार्थीको उपस्थिति, अन्तरविद्यालय परीक्षा केन्द्र र परीक्षण पद्धति जस्ता विधि अवलम्बन गरिनेछ । साथै शिक्षकको क्षमता विकासमा सघाउ पुऱ्याउने खालका कार्यक्रम संचालनमा विशेष जोड दिइनेछ । निरक्षर उल्मुलनका
४९. समुदायस्तरमा रहेका बालविकास केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गरी वडास्तरबाटै नमूनायोग्य कार्य गर्न प्रोत्साहित गरीनुका साथै बालविकास केन्द्रमा कार्यरत सहजकर्ताहरूको योगदानलाई उचित मूल्याङ्कन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५०. सामुदायिक विद्यालयको विद्यार्थीको यातायातको लागि स्कुल बसको व्यवस्था सुरुवात गरिनेछ ।
५१. यस गाँउपालिका भित्र सञ्चालित सामुदायिक क्याम्पसको लागि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
५२. विद्यालय शिक्षाको आधार प्रारम्भिक कक्षाहरूलाई बालमैत्री बनाउन छापामय कक्षाकोठा, तालिम प्राप्त शिक्षक र आधारभुत शैक्षिक सामग्रीहरूको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५३. शैक्षिक अनुदानको कार्यक्रमलाई विद्यार्थी शिक्षक अनुपात, कार्य सम्पादन र विद्यालय सुधार योजना आदिका माध्यमबाट न्यायोचित ढंगले सम्बोधन गरिनुका साथै प्राविधिक विषय संचालन गर्न विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
५४. राप्तीसोनारी गाउपालिका, नीजि क्षेत्र र सामाजिक क्षेत्रको संयुक्त सहभागितामा बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना र संचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ
५५. गाउँ क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरू मध्येबाट नमूना विद्यालय छनौट गरी उक्त विद्यालयलाई पर्याप्त पूर्वाधार विकासमा प्रोत्साहन गर्दै गाउ क्षेत्रको शैक्षिक गुणस्तर, सरसफाई एवं व्यवस्थापकीय दृष्टिले उत्कृष्ट रहेका विद्यालय छनौट गरि पुरस्कृत गरिनेछ ।
५६. गाँउ शिक्षा योजना, गाँउ शिक्षा ऐन तथा स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरि कार्यान्वयनमा लैजानुका साथै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न अनुगमनलाई थप व्यवस्थित र बैज्ञानिक बनाउन उपचारात्मक निरीक्षण जस्ता साधनहरूको अवलम्बन गरिनुका साथै विद्यालय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरि शैक्षिक व्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त पारिनेछ ।
५७. अध्यक्ष तथा राष्ट्रपति कप खेलकुद प्रतियोगिता तथा अन्य खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरि युवा तथा विद्यार्थीहरूमा स्वच्छ प्रतिस्पर्धी भावनाको विकास गराई शारीरिक, मानसिक र शैक्षिक विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।

५८. आत्म अनुशासनको लागि खेलकुद भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै खेलाडि तथा खेल पूर्वाधारमा लगानि बढाउन प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ । साथै युवा लक्षित विभिन्न क्षमता विकास तथा सिप हस्तान्तरण कार्यक्रममा जोड दिइनेछ ।
५९. युवा तथा शैक्षिक बेरोजगारहरूलाई प्राथमिकतामा दिई स्वरोजगार मुलक कार्यमा संलग्न स्थानीय युवा उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
६०. सुधारौं बानि सरसफाइमा लगानी भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै प्रत्येक वडाहरूमा टोल विकास संस्थाहरू गठन गरीनुका साथै उक्त टोल विकास संस्थाहरूलाई परिचालन गरि सरसफाईका कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइने छ ।
६१. गाउँपालिका भित्रका खाली सार्वजनिक जग्गाको अभिलेखिकरण गरी विभिन्न जातका बोटबिरुवाहरू बृक्षारोपण गरी दिर्घकालीन संरक्षणको नीति लिइने छ । साथै पार्क निर्माणको लागि बिनियोजित रकमको कम्तिमा ४० प्रतिशत रकम अनिवार्य रूपमा हरियाली कार्यक्रमको लागि खर्च गर्ने पर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । एक घर एक बिरुवा कार्यक्रम लागु गरिने छ ।
६२. विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि विशेष नीति लिइनेछ ।
६३. यस गाउँपालिकामा स्थापित आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई आधारभूत स्रोतसाधन सम्पन्न बनाईनेछ । सबै वडा कार्यालयहरूमा विपद व्यवस्थापनका आधारभूत सामग्री भण्डारणको व्यवस्था मिलाईनुका साथै विपद्को समयमा राहत तथा उद्धारलाई सहज बनाउन आवश्यक हेलिप्याड निर्माण गरिनेछ ।
६४. विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गरेका अन्य सरकारी, गैरसरकारी निकायसंग समन्वय तथा सहकार्य गरी समानान्तर सिकाइको अवधारणालाई व्यवहारमा उतारिने छ । यसको लागि अन्तर निकाय समन्वयको कार्यलाई बलियो बनाइनेछ ।
६५. वातावरण, सरसफाई तथा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा उदाहरणीय कार्य गर्ने ब्यक्ति, संस्था र टोलविकास संस्थालाई पुरस्कृत गरी प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
६६. गाउँपालिका भित्र फोहर संकलन गर्दा स्रोतमा नै छुट्याउने गरी नागरिकलाई प्रोत्साहित गरिने छ । साथै Recycle, Reuse र Reduce को अवधारणालाई व्यवहारमा उतार्न सचेतनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
६७. तोकिएको भन्दा बाहेक ठाउँमा पार्किङ गर्ने, फोहर व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक सवारी साधनमा डष्टबीन नराख्ने, फुटपाथमा र सडकमा निर्माण सामग्री राख्ने, सतही ढलमा शौचालयको ढल मिसाउने लगायतका वातावरण बिगार्ने जस्ता गतिविधि निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।

६८. प्रदेश सरकारको एक घर, एक धाराको नीतिलाई आत्मसात गर्दै राप्ती सोनारी गाउँवासीको खानेपानीमा पहुँच अभिवृद्धि गर्नका लागि आधार रेखा तयार गर्ने तथा वास इकाईको स्थापना गरी खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी कार्य संचालन गरिनेछ ।
६९. नेपाल सरकारको स्वच्छ नेपाल अभियानलाई आत्मसात गर्दै यस गाउँक्षेत्र भित्रका राजमार्गको निश्चित दुरीमा खानेपानी सहित शौचालयको व्यवस्था गरिनेछ ।
७०. कृषकहरूलाई व्यावसायिक खेती पद्धति तर्फ उन्मुख गराउन खेती योग्य जमिनको चक्काबन्दी गर्ने कार्यमा उत्प्रेरित गर्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७१. कृषि उत्पादनले उचित मूल्य पाउने गरी बजारको व्यवस्था गरिनेछ । साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका बजारवाट टाढा भएका ठाउँबाट कृषि उपजलाई बजारसम्म पुऱ्याउन ढुवानीमा विशेष अनुदान प्रदान गरिनेछ ।
७२. टोलटोलमा कृषक समूह स गाउँगाउँमा सहकारी कार्यक्रम संचालन गरी कृषकहरूलाई संगठित र आत्मनिर्भर तुल्याइनेछ । संघीय सरकारसँगको समन्वयमा कृषक तथा मजदुरहरूको पहिचान र वर्गीकरण गरी उनिहरूलाई परिचय पत्र वितरण गरिनेछ ।
७३. कृषिमा आधुनिक प्रविधि भित्राउँदै एकल तथा सामुहिकरूपमा किसानलाई आत्मनिर्भर बनाउन कृषिको व्यावसायीकरण, बैज्ञानिकीकरण तथा विविधीकरणमा जोड दिइनेछ, साथै कृषिक्षेत्रमा आवश्यक श्रमशक्तिको अभावलाई दृष्टिगत गर्दै आवश्यक ज्ञान, सीप, प्रविधि र लगानीको वातावरण सिर्जना गरि यान्त्रीकरणमा विशेष जोड दिइने छ ।
७४. कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वढाउन कृषकहरूलाई कृषि उत्पादन सामग्रीमा ७५ प्रतिशत अनुदान तथा उपकरणमा ५० प्रतिशत अनुदान दिइनेछ ।
७५. सिंचाईको अभाव भएका क्षेत्रमा सुख्खा सहन सक्ने बालीको खेती गर्न कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ र सिंचाईको लागी आकाशे पानी संकलनका लागी विभिन्न कार्यक्रम तथा थोपा सिंचाई लगायतका उपयुक्त प्रविधि प्रयोग गर्न कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । साथै कृषि क्षेत्र तथा कृषि औजार तथा सिंचाईको लागी आवश्यक पर्ने विद्युत सहूलियत दरमा सबै किसानको पहुँचमा पुऱ्याउन सहयोग गरिनेछ र गाउँ क्षेत्र भित्रका सबै खेति योग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउन जोड दिइनेछ ।
७६. खेति गरौं भकारी भरौं कार्यक्रम अन्तर्गत निश्चित बालीको व्यवसायिक उत्पादन बढी हुने क्षेत्रलाई पकेट तथा ब्लक क्षेत्र निर्धारण गरि कृषकलाई एकिकृत सेवाहरू सर्वसुलभ रूपमा प्रदान गरिनेछ ।
७७. यस गाउँपालिकालाई बिउ उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन नगर बिउ आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालन गरिनुका साथै बाली बिमा गर्न किसानहरूलाई सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७८. कोभिड-१९ को महामारीका कारण विदेश तथा स्वदेशमै जागिर गुमाएका तथा बेरोजगार युवाहरूलाई व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनमा प्रोत्साहन गर्न यूवा स्वरोजगारीका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७९. कम समयमा तयार हुने र बढी आमदानी दिने खालका खेती मार्फत विपन्न वर्ग र महिलाहरूको आयस्तर वृद्धि गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८०. माटो परीक्षण र बाली संरक्षण सेवालाई विशेष कार्यक्रमको रूपमा प्रभावकारी तरिकाले अगाडी बढाइनेछ । साथै विषादीबाट मानव स्वास्थ्यमा पर्ने दुरगामी असरलाई मध्यनजर गर्दै रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोग कम गर्दै प्रागांरिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
८१. पशुपन्छीको नक्षसुधार, पौष्टिक दाना आहाराको व्यवस्था, पशुपन्छी स्वास्थ्य सेवा एवम् उत्पादित पशुजन्य पदार्थको बजारीकरणका चारै पक्षलाई समानान्तर रूपमा अगाडि बढाई एकीकृत रूपमा सेवा प्रदान गर्ने गरी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
८२. गाई, भैसी र बाखाको कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई उन्नत नक्षका पशुहरूको संख्यामा वृद्धि गरिनेछ ।
८३. गुणस्तरीय पशुआहारको उपलब्धता बढाउन डालेघाँस, भुईँघाँस उत्पादन, बिउ वृद्धि, दाना, औषधी र घाँस समिश्रण मिनरल आदि उत्पादन र प्रयोगका साथै कृषिजन्य उप-पदार्थहरूको सदुपयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
८४. पशुपन्छी विशेष उत्पादन क्षेत्र तोकी त्यस्ता क्षेत्रमा आवश्यक पूर्वाधारको विकास गरी नक्षसुधार, पशु आहारा, पशु स्वास्थ्य सेवा, सुलभ ऋण र बिमा सहितको प्राविधिक सेवा प्रदान गरिनेछ, साथै पशुपन्छी पालनमा बढदो महिला सहभागिता र महिला किसान सशक्तीकरणलाई केन्द्रित गर्दै साना तथा व्यवसायिक महिलामुखी कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
८५. दूध पदार्थ एवम् मासुको गुणस्तर र स्वच्छतालाई कायम राख्न बधशालादेखि भान्छासम्म स्वच्छ र स्वस्थ मासु एवं गोठदेखि ओठसम्म स्वच्छ र स्वस्थ दूध कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
८६. महिलाको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तीकरणका लागि सिप विकास तथा व्यक्तित्व विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरी स्थानीय व्यवसायी महिलाद्वारा उत्पादित व्यवसायिक उत्पादनलाई राष्ट्रिय स्तरको बजारमा पहिचान गराउने तर्फ विशेष जोड दिइनेछ ।
८७. यौन दुर्व्यवहार र घरेलु हिंसामा परेका महिलाहरूलाई उचित संरक्षण, न्याय, मनोसामाजिक परामर्श तथा आयआर्जनमा सहयोग पुऱ्याउने खालका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८८. एकल महिला लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै सामाजका अग्रज सम्मानित ज्येष्ठ नागरिको भूमिका र योगदानलाई उच्च महत्व दिई दिवा सेवा केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

८९. अपाङ्गमैत्री भौतिक संरचना तयारमा जोड दिदैँ मध्यम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि रोजगारका अवसर सिर्जना गर्ने खालका व्यवसायिक तथा सिपमुलक कार्यक्रममा सहभागी गराई आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरिनेछ ।
९०. हाम्रा बालबालिका राम्रा बालबालिकाको मान्यतालाई स्थापित गर्दैँ यस गाँउपालिकालाई बालमैत्री गाँउपालिकाको रूपमा घोषणा गरिनेछ । साथै बाल विवाह, बालश्रम अन्त्य गरी बालबालिका माथि हुनसक्ने हिंसा, शोषण, दुर्यवहार रोकी बालबालिकाको मानसिक, शारीरिक तथा सामाजिक विकासमा सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रममा जोड दिईनेछ ।
९१. आदिवासी जनजाती, दलित, मुस्लिम, अल्पसंख्यक लगायतका समुदाय र अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अति विपन्न वर्गलाई लक्षित गरी विभिन्न आयमूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै उक्त वर्ग तथा समुदायको सशक्तिकरणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरि समावेशिकरण सहितको सामाजिक न्याय कायम गरिनेछ ।
९२. डिजिटल बोर्ड मार्फत गाँउपालिकाको सूचना प्रवाहमा सरलता ल्याईनुका साथै डिजिटल नागरिक वडापत्रको सुरुवात गरी मोबाइल एप्लिकेशन बाटै गुनासो र उजुरी लिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९३. कर्मचारीहरुलाई उच्च मनोबल सहित कार्यगर्ने वातावरण तयार गरी उचित प्रोत्साहन गर्दैँ उनिहरुको क्षमता विकास, अनुशासन तथा वृत्ति विकासमा जोड दिदैँ कर्मचारी प्रशासनलाई जवाफदेही, प्रतिस्पर्धि र उत्प्रेरित बनाइनेछ ।
९४. सार्वजनिक सेवालाई शीघ्र, सरल, मितव्ययी र सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई स्वच्छ, निष्पक्ष पारदर्शी र सेवाग्राहीमैत्री बनाइनेछ । साथै सेवाग्राहीमैत्री पूर्वाधार र सेवामा तल्लिन राष्ट्रसेवक तयार गर्न थप नियम तथा कार्यविधि बनाई लागू गरिनेछ ।
९५. नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको भ्रष्टाचार र लैंगिक हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनसिलता नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९६. वित्तीय पारदर्शिता तथा सुशासनका लागि गाउपालिका केन्द्र, विषयगत शाखा तथा वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विभिन्न संघ संस्थाबाट संचालन गरिने सबै प्रकृतिका कार्यक्रमहरु, बैठक, गोष्ठी, सभा लगायतका कार्यक्रममा संचालन खर्च कार्यक्रम पूर्व र यथार्थ खर्च कार्यक्रम समापन भएपछि अनिवार्य रूपले सार्वजनिक गरिनेछ ।
९७. गाउपालिकाको आन्तरिक राजश्वलाई सुदृढ गर्न करका दायराहरु बढाई कर सप्ताह, घरदैलो अभियान लगायतका राजश्व अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ । साथै नगरपालिका बाट संचालन हुने कार्यक्रमहरुमा कर तिर्ने व्यक्ति तथा संघसंस्थालाई मात्र सहभागी गराइने नीति लिईनेछ ।

९८. कर तिरौ गाउ विकासमा योगदान गरौ भन्ने भावना गाँउवासीमा जागृत गराइनेछ र सबै भन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
९९. गाउपालिकाबाट यस आर्थिक वर्षमा सुरु भई सम्पन्न हुन नसकेका अधुरा योजनाहरू सम्पन्न गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । साथै बहुवर्षिय योजनामा आवश्यकता अनुरूप बजेटको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१००. गाँउपालिकाको प्रशासकीय भवनको अभावमा सेवाप्रवाह कार्य एकदमै कठीन भएको अवस्थामा व्यवस्थित पार्किङ, बगैचासहितको प्रशासकीय भवनको पूर्वाधार निर्माण लागि रकम विनियोजन गरि कार्य अगाडि बढाइने छ । साथै आफ्नै भवनमा संचालित वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्था परिसर ब्यवस्थापनको लागि सुन्दरता र स्वच्छता कायम हुने किसिमका बगैचा निर्माण गरिनेछ ।
१०१. गाउँक्षेत्र भित्रका सडकहरू निर्माण तथा मर्मत सम्भार कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१०२. संचार मैत्री सरकार र विकासमैत्री संचारको अवधारणा अनुसार गाँउपालिकाका कृषि, वातावरण तथा समावेशी विकासमैत्री सामग्री प्रकाशन, प्रसारणमा एफ।एम।रेडियो, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका लगायतका स्थानीय संचार माध्यमसँग सहकार्यमा जोड दिदै स्थानीय संचारकर्मीहरूलाई त्यस्ता सामग्री तयार पार्न प्रोत्साहन दिइने छ ।
१०३. पूर्वाधार विकासको क्षेत्र बाहेक अन्य लक्षित कार्यक्रम, क्षमता विकास कार्यक्रम तथा अन्य प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता वृद्धिका लागि सबै वडामा एकरूपता आउने गरि सम्वन्धित विषयगत शाखा उपशाखा सँगको समन्वयमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१०४. युवा संगै अध्यक्ष कार्यक्रम अन्तर्गत गाँउक्षेत्रका विकास पूर्वाधारबाट वञ्चित रहेका समुदायलाई लाभ पुग्न सक्ने गरी बेरोजगार युवाहरूलाई तत्काल रोजगार प्रदान गर्ने योजना सञ्चालन गरिनेछ ।
१०५. विकासलाई प्रभावकारी एवं गुणस्तरीय बनाउनका लागि टुक्रे योजना छनौट हुने प्रवृत्तिको अन्त्य गर्दै ठुला योजनामा बजेट विनियोजन गर्ने र रु १० लाख भन्दा बढी लागतका पूर्वाधारका योजनाहरू ठेक्का मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ । त्यस्ता आयोजनाहरूको ठेक्का भदष्मप्लन मार्फत अगाडि बढाइनेछ ।
१०६. सबै वडा कार्यालयहरू आफ्नै भवनबाट संचालन गर्ने ध्येयका साथ आफ्नै भवन नभएका वडा कार्यालयहरूमा क्रमशः वडा कार्यालय भवन निर्माण गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०७. हाम्रो सडक स हाम्रै लगानी कार्यक्रम अन्तर्गत ६०/४० र ८०/२० को अनुपातमा गाउँपालिका र स्थानीय समुदायको नगदमा आधारित लागत सहभागिता अनुसार विकासमा स्थानीयको अपनत्वबोध गराउने सडक निर्माणका नमूना योजनाहरू संचालन गरिनेछ ।
१०८. गाँउको सुरक्षा र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्न नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ । साथै सडक छेउका विद्युतपोल व्यवस्थित बनाई पैदलयात्रीको सुरक्षाको लागि बजारक्षेत्रमा व्यवस्थित सडकपेटी निर्माण गरिनेछ ।
१०९. पर्यटन विकास र प्रवर्द्धनका लागि पर्यटन गुरुयोजना बनाई मुख्य मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रको विकास, प्रवर्द्धन र प्रचार-प्रसार गरिनेछ । रहेका पर्यटकिय स्थलहरूको श्रव्यदृष्य डकुमेन्ट्री तयार गरि पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
११०. यस क्षेत्रमा रहेका भुवर भवानी लगायतका विभिन्न धार्मिकस्थल अन्य ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्व बोकेका स्थान एवं मन्दिर, गुम्बा, मदरसा जस्ता धरोहरहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू संचालन गरिनुका साथै गाउँक्षेत्र भित्र रहेका ताल लगायतका ताल तलैया तथा सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गरि नगरको सौन्दर्यता कायम गरिनेछ । पर्यटकिय क्षेत्रहरू गाईलेख, सतिभवानी मन्दिर राप्ती र्यापिटङ्ग, खर्चे ताल सिक्टा बाँध सम्शेरगंज पार्क लागूतका क्षेत्रको विकास तथा प्रचार प्रसारमा जोड दिइने छ ।
१११. यस क्षेत्रमा बसोबास गर्ने थारु लगायतका समुदायको जीविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउन लागि विभिन्न सिपमूलक तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै संस्कृति प्रवर्द्धन र आर्थिक लाभ पुऱ्याउन उक्त क्षेत्रमा होमस्टे संचालन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनुका साथै पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि नीजि क्षेत्र तथा अन्य क्षेत्रको सहकार्यमा र्यापिटङ्ग, जङ्गल सफारी जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
११२. भाषा र संस्कृतिको सम्मान लुकेका प्रतिभाको पहिचान भन्ने नीतिलाई शिरोधार्य गरी विविधतामा समेटिएका सबै जातजातिहरूको भाषा, संस्कृति, लोकसाहित्य, नृत्य, गित संगित, मेला, पर्व, जात्रा आदिको संरक्षण कार्यक्रमका सहयोग गरी सरोकारवालाहरूलाई यस्ता संरक्षणात्मक कार्यक्रम गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
११३. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सहकारी संघ संस्थाहरूको संचालन प्रक्रियालाई व्यवस्थित, गुणस्तरीय र पारदर्शी बनाउदै सहकारी क्षेत्रको विकास प्रवर्द्धनका लागि तालिम, क्षमता विकास, अनुगमन तथा नियमनमा विशेष जोड दिइनेछ । स्थानीय उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, सामुहिक हित र आर्थिक उपार्जन गर्न सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
११४. सहकारीको माध्यम वाट पुँजिको अधिकतम परिचालन गरी सो पुँजिलाई उत्पादनमा केन्द्रित गरिनेछ । वास्तविक सेवा प्रयोग कर्तामा सहकारीको सदस्यता विस्तार गर्ने नीति व्यवहारमा उतार्नुको साथै सहकारी शिक्षा, सूचना र तालिममा आम नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।

११५. सहकारी संस्थाहरूलाई कृषि, दुग्ध, माछापालन जस्ता कम खर्चमा बढि फाइदा दिने उत्पादनमूलक कार्यमा लक्षित हुन जोड दिइनेछ । साथै सहकारीमा बचत गराई उद्यमीलाई सहज तरिकाले कर्जा उपलब्ध गराउन प्रोत्साहित गरिनेछ ।
११६. स्थानिय स्रोत र कच्चा पदार्थ, सीप श्रम र प्रविधिको उपयोग गर्ने गरी उद्योग प्रवर्द्धन गर्न विशेष जोड दिइनेछ । साथै लगानी मैत्री तथा प्रतिस्पर्धी औद्योगिक वातावरण बनाई औद्योगिक वस्तुको उत्पादन र रोजगारीका अवसरहरू अभिवृद्धि गर्ने नीति लिईने छ ।
११७. सम्भावित बडाहरू पहिचान गरी साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्ने नीति लिईनेछ । साना तथा घरेलु साथै हस्तकला सीप प्रयोग हुने खालका उद्योग प्रवर्द्धन गरी स्थानीय श्रम तथा सीपलाई रोजगारमुखी बनाईनेछ ।
११८. सार्वजनिक स्थलमा रहेका सार्वजनिक सम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाहरूको अभिलेखिकरण गरि नियमित मर्मत तथा सम्भारका साथ संरक्षण गरिनेछ । साथै ऐलानी तथा गुठी जग्गामा बसोबास गरिरहेकाहरूलाई संघीय सरकार तथा प्रदेशको समन्वयमा उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
११९. राप्ती सोनारी गाउपालिका क्षेत्र भित्र गरिने व्यापार व्यवसायलाई स्वच्छ प्रतिस्पर्धामा आधारित बनाउन प्रोत्साहित गरिनेछ । साथै नियमित बजार अनुगमन गरी उपभोक्ता हित संरक्षण गरिनेछ ।
१२०. बन तथा वन्यजन्तु संरक्षणको लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति तथा सुरक्षा निकायको समन्वयमा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । नदीजन्य पदार्थको अवैध उत्खनन तथा ओसारपसारलाई नियन्त्रण गर्दै प्राकृतिक सम्पदाहरूको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
१२१. दक्ष तथा सक्षम जनशक्तिको विकास गरी आन्तरिक रोजगारीको प्रवर्द्धन गर्न सिपमुलक तालिमको पहिचान गरी बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई आवश्यक तालिम दिइने छ । संघ तथा प्रदेशले ल्याएको रोजगारमुलक कार्यक्रमहरूमा अपनत्व कायम गर्दै रोजगारीका क्षेत्र विस्तार गरी यस गाउपालिकामा सूचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्युनतम रोजगारी प्रदान गर्न नीति लिइनेछ ।
१२२. आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्न निजी क्षेत्र, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्र सँग समन्वय र सहकार्यमा जोड दिदै कोभिड(१९ का कारण रोजगारी गुमाउनेहरूलाई रोजगारीको व्यवस्था गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।

गाउसभा सदस्यज्यूहरु,

कोभिड- १९ को सङ्क्रमणलाई नियन्त्रण र रोकथाम गरी रोजगारी निर्माणमा यो दस्तावेजको भूमिका उल्लेखनीय रहने विश्वास व्यक्त गर्न चाहन्छु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले सम्बृद्ध राप्ती सोनारी नारालाई व्यवहारमा उतार्न विकासका प्राथमिकता र बजेट तर्जुमाको आधारलाई प्रस्तुत गरेको छ । यसको कार्यान्वयनका लागि प्राप्त हुने रचनात्मक सुझावलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिई सबैको संयुक्त प्रयास, समन्वय, सहकार्य र अपनत्वबोधबाट प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम राप्ती सोनारीको विकासमा कोशेढुंगा सावित हुनेछ । राप्तीसोनारी गाउपालीकको समग्र विकासको आधार तय गर्ने यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा सद्भाव र सल्लाह सुझाव दिनुहुने बिषयगत समिति, विभिन्न राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, नीजि क्षेत्र, प्राज्ञिक क्षेत्र, संचारकर्मी, नागरिक समाज, अग्रज व्यक्तित्व, स्थानिय सामाजिक संघ संस्था लगायत आम गाउवासीप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दै हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

बजेट वक्तव्य

उपाध्यक्ष श्री धनि कुमारी खत्रीद्वारा आ.व. २०७७/७८ का लागि राप्ती सोनारी गाउँपालिकाको सातौँ गाउँ सभा बैठकमा प्रस्तुत बजेट वक्तव्य

सातौँ गाउँसभाका आदरणीय अध्यक्ष महोदय,

सम्मानित राप्ती सोनारी गाउँसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

पृष्ठभूमि

नेपाली जनताको लामो समय सम्मको संघर्ष र बलिदान मार्फत एकात्मक र केन्द्रिकृत राज्य व्यवस्थाको अन्त्य गरि मुलुक अहिले संघीय संरचनामा रुपान्तरण भईसकेको छ । राप्ती सोनारी गाउँपालिकामा स्थानिय तह निर्वाचन, २०७४ मार्फत निर्वाचित यस सम्मानित गाउँसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गर्वको अनुभुति भएको छ ।

नेपाल र नेपाली जनतालाई अधिकार सम्पन्न गराउन र मूलकलाई आज यो स्थानमा ल्याइपुर्याउन योगदान गर्ने ज्ञात अज्ञात महान शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । घाइते अपांग तथा वेपत्ताहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु । म लगायत गाउँसभाको यो समूहलाई निर्वाचित गरी यो गरिमामय अवसर प्रदान गर्नुहुने राप्ती सोनारी गाउँपालिका निवासी सम्पूर्ण आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै जनप्रतिनिधिको हैसियतले गर्नुपर्ने योगदानमा कुनै कमी आउन नदिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्न चाहन्छु । साथै आजको दिन सम्म आइपुग्दा बजेट निर्माण प्रक्रियालाई व्यवस्थित तुल्याउन विभिन्न क्षेत्रले निर्वाह गरेको भूमिका र प्रक्रियालाई छोटकरीमा स्मरण दिलाउन चाहन्छु ।

टोल वस्ती स्तरीय योजना छनौट गरी वडागत योजनाहरुलाई वडा समितिहरु मार्फत निर्णय गरि संकलन गरियो । शुरुमा राजस्व परामर्श समितिले गरेको स्थानीय राजस्वका दरहरुको आधार, गाउँपालिकालाई नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार मार्फत प्राप्त स्थानीय तहको अनुदान र गत वर्षको बाँकी मौज्जातका आधारमा श्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समिति मार्फत कूल वार्षिक बजेटको अनुमान र क्षेत्रगत बजेट सीमा निर्धारण गरियो । वस्ती र टोलस्तरको भेलाका आधारमा ९ वटा वडा समितिहरुले निर्धारण गरेको प्राथमिकरण र समग्र गाउँपालिकाको आवश्यकताका आधारमा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिले वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरु गाउँकार्यपालिकामा गरेको सिफारिश र गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय पश्चात आज हामी वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा प्रक्रियाको अन्तिम चरणमा पुगेका छौं । वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा प्रक्रियाको अन्तिम चरण सम्म पुर्याउन सहयोग गर्ने आम गाउँपालिका बासि दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरु, विभिन्न वडा समितिहरु, नागरिक समाज, स्थानीय उद्योग वाणिज्यसंघहरु, विभिन्न सामाजिक संघ संस्थाहरु, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु, पत्रकार मित्रहरु, गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यहरु लगायत प्रत्यक्ष र परोक्ष रुपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरु प्रति राप्ती सोनारी गाउँ सभाको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

स्थानीय सरकार प्रति जनताका अधिक अपेक्षा र विकासको प्राथमिक चरणको अवस्था, श्रोत साधनको पहिचान र परिचालन भई नसकेको यथार्तताका बीच अनुदानमा आधारित रहेर बजेट निर्माण गर्नु तथा कर्मचारी प्रशासन पूर्ण रुपले व्यवस्थित भै नसकेको अवस्था, कमजोर जन सहभागिता, न्यून आन्तरिक श्रोत र उपभोक्तावादी संस्कारका बीचमा रहेर खर्च प्रणालीलाई व्यवस्थित गरि उपलब्धीलाई जनताको तहसम्म पुर्याउनु साँच्चिकै चुनौतिपूर्ण देखिन्छ । कोभिड- १९ को माहामारीमा विश्व आक्रान्त भैरहेको अवस्थामा हामी पनि त्यस माहामारीको चपेटामा परेका छौं ।

उक्त महामारीबाट तड्ग्रीनका लागी विभिन्न किसिमका रोजगारी केन्द्रित र राहतमुलक कार्यक्रमहरु समेत ल्याउनुपर्ने चुनौती समेत हाम्रा सामु रहेको छ । तथापी आगामी आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक कार्यक्रमलाई यथार्तता र वास्तविक आवश्यकतामा आधारित तुल्याउदै सेवा प्रवाह र नागरिकको विकासको अपेक्षालाई पुरा गर्नु हाम्रो प्रतिबद्धता हुनेछ, साथै कोभिड- १९ ले जनमानस मा पुर्याएको क्षति र संकट समाधान गर्नको लागी यो बजेट केन्द्रित भएको कुरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

बजेटका प्राथमिकताहरु

यो आर्थिक वर्षको बजेट निर्माण गर्दा निम्न क्षेत्र हरुलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

- क) विपद व्यवस्थापन र रोजगारी श्रृजना
- ख) आर्थिक विकास
- ग) सामाजिक विकास
- घ) पूर्वाधार विकास
- ङ) वन तथा वातावरण विकास
- च) सुशासन तथा संस्थागत विकास

अब म बजेटका उद्देश्यहरु प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु,

- १) कोभिड १९ का कारण प्रभावित भएका जनताहरुलाई राहत लगायत अन्य आय आर्जनका क्रियाकलापहरु अभिवृद्धि गर्नु ।
- २) सामाजिक न्याय समावेशीकरण र समानताको प्रवर्द्धन गर्नु ।
- ३) नागरिकको प्रत्यक्ष जीवन प्रक्रियासंग जोडिएका पुर्वाधार संरचनाको विकास गर्नु ।
- ४) गुणस्तरीय शिक्षा, सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा, तथा स्वच्छ खानेपानी र सरसफाई लगायत विद्युतिकरणलाई प्राथमिकाताका साथ परिपुर्ति गर्नु ।
- ५) नवगठित स्थानिय तहको सेवा प्रवाहलाई चुस्त—दुरुस्त तुल्याउन प्रशासनिक व्यवस्थापन तथा पूर्वाधार संरचनाको विकास गर्ने ।

बजेटका उल्लेखित उद्देश्यहरु पुरा गर्न मैले योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा तपशिल बमोजिमका कुराहरुलाई ध्यानमा राखे प्रयास गरेकी छु ।

- कोभिड- १९ बाट पर्न गएको असर लाई न्युनिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरु
- आर्थिक विकास र गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने
- स्थानिय चेतना र स्वस्थ जीवनशैलीलाई प्रवर्द्धन गर्ने,
- उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने,
- स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागीताको अभिवृद्धि गर्ने,
- लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने,
- वातावरण संरक्षण, विपद व्यवस्थापन र जलवायु अनुकूलन हुने,
- संस्कृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने,
- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने,

आदरणीय अध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को संक्षिप्त समिक्षा गर्न चाहन्छु,

यस सम्मानित गाउ सभाको पाँचौँ गाउँ सभाबाट पारित भएको आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को कुल बजेट रु. ७६ करोड ८ लाख ३९ हजार मात्रको वार्षिक कार्यक्रमहरु यस गाउपालिकाको विकास तथा समृद्धि गर्न अख्तियारी

प्रदान गरेका थियौं । साथै छैठौं गाउ सभावाट थप बजेट तथा कार्यक्रम सहित कुल बजेट रु. ७६ करोड ८ लाख ३९ हजार मात्रको वार्षिक कार्यक्रमहरूको संचालन गर्ने गरी बजेट विनियोजन भएता पनि विश्वमा फैलिरहेको केभिड-१९ को कारण विपद व्वस्थापन लगायतका कार्यक्रमहरू गर्ने तर्फ हामि सबैको ध्यान मोडिएको हुदा कतिपय योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रभावित हुन पुगेका छन् तथापी धेरै जसो योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भई सम्पन्न गर्ने अवस्थामा छौं ।

अब म आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु,

आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को लागि कुल बजेट रु. ७९ करोड ४० लाख पैसट्टी हजार ६ सय ९० प्रस्तावित गरेको छु । यसवाट आर्थिक विकास कार्यक्रमा रु. ८ करोड ११ लाख १७ हजार विनियोजन गरिएको छ । सामाजिक विकास कार्यक्रमका लागि रु. ४१ करोड ६५ लाख ८० हजार २० विनियोजन भएको छ । पुर्वाधार विकास कार्यक्रमका लागि रु. १६ करोड ५८ लाख ५ हजार ३ सय ७० र सुशासन तथा संस्थागत विकास कार्यक्रमका लागि रु. ३ करोड ३८ लाख ६९ हजार रुपैया विनियोजन गरिएको छ । साथै चालु खर्च तर्फ कार्यालय संचालन तथा उपभोग खर्चका लागि रु. ९ करोड ६६ लाख ४५ हजार ९७० रुपैया विनियोजन गरीएको छ । वडा गत प्रशासनिक, तालीम लगायत लक्षित वर्ग कार्यक्रम, संघिय सरकार शसर्त अनुदान रु २९ करोड ७१ लाख र विशेष अनुदान तर्फ (कृषि पकेट क्षेत्र सुपर जोन स्थापना तथा संचालन) रु १ करोड र प्रदेश सरकार शसर्त अनुदान तर्फ रु १ करोड ४० लाख ८५ हजार र विशेष अनुदान तर्फ रु ६० लाख विनियोजन यसै बजेटमा समावेश गरिएको छ । विस्तृत विवरण निम्न अनुसार रहेको छ :-

सि.नं.	बजेट उपशीर्षक	कोषको प्रकार		जम्मा
		चालु	पूँजीगत	
१	८०५५७५०६१०१ राप्तीसोनारी गाउँपालिका	११४०४९.९७	१५०६१५.२२	२६४६६५.१९
२	८०५५७५०६२०१ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.१	३९००	१३६००	१७५००
३	८०५५७५०६२०२ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.२	२४००	१५१००	१७५००
४	८०५५७५०६२०३ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.३	४००६	१०९९४	१५०००
५	८०५५७५०६२०४ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.४	१७००	१३३००	१५०००
६	८०५५७५०६२०५ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.५	४३००	११७००	१६०००
७	८०५५७५०६२०६ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.६	४९००	१०१००	१५०००
८	८०५५७५०६२०७ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.७	४१५०	१०८५०	१५०००
९	८०५५७५०६२०८ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.८	३८००	११२००	१५०००
१०	८०५५७५०६२०९ राप्तीसोनारी गाउँपालिकावडा नं.९	८१०	१४१९०	१५०००
११	८०५५७५०६३०१ राप्तीसोनारी गाउँपालिका - शिक्षा	२८८००	४२००	३३०००
१२	८०५५७५०६३०२ राप्तीसोनारी गाउँपालिका - स्वास्थ्य	१९७५०.५	२००	१९९५०.५
१३	८०५५७५०६३०३ राप्तीसोनारी गाउँपालिका - कृषि	६८३०	६७०	७५००
१४	८०५५७५०६५०२ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	१०१००	१०७५०	२०८५०
१५	८०५५७५०६५११ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (शसर्त अनुदान)	२७३७६८	२३३३२	२९७१००
१६	८०५५७५०६५१२ संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (विशेष अनुदान)	१००००	०	१००००
जम्मा		४९३२६४.४७	३००८०१.२२	७९४०६५.६९

कुल जम्मा रकम रु : ७९,४०,६५,६९०.०० अक्षरेपी : रुपैयाँ उनासी करोड चालिस लाख पैसट्टी हजार छ सय नब्बे मात्र ।

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि माथि उल्लेखित कार्यक्रमहरू संचालन गर्न गाउँपालिकालाई निम्न श्रोतबाट रकम प्राप्त हुने लक्ष्य राखिएको छ :-

सि.नं.	बजेटको स्रोत/तह	स्रोत	आ.व. २०७६/७७ को अनुमान
१	नेपाल सरकार	13311-समानिकरण अनुदान	१६१९००.
२	नेपाल सरकार	13312-शसर्त अनुदान चालु	२९७१००.
३	नेपाल सरकार	13314-विशेष अनुदान चालु	१००००.
४	प्रदेश नंबर ५	13311-समानिकरण अनुदान	५९०६.
५	प्रदेश नंबर ५	13312-शसर्त अनुदान चालु	१४८५०.
६	प्रदेश नंबर ५	13314-विशेष अनुदान चालु	६०००.
७	राजस्व बाँडफाँड - प्रदेश सरकार	10020-राजस्व बाँडफाँड	१४४७६.
८	राजस्व बाँडफाँड - संघीय सरकार	10020-राजस्व बाँडफाँड	१४९२४८.९७
९	आन्तरिक श्रोत	10010-आन्तरिक श्रोत	१३४५८४.७२
जम्मा			७९४०६५.६९

आन्तरिक स्रोत परिचालन तर्फ एकदमै न्यून राजस्व संकलन हुने गरेको तथ्यलाई बोध गर्दै राजस्वका दररेट र दायराका सन्दर्भमा व्यापक छलफल तथा अध्ययन अनुसन्धान गरी आन्तरीक राजस्व बृद्धि गर्ने सोच लिइएको छ ।

संकलन हुन सक्ने अन्य सम्भावित आन्तरिक स्रोत, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा दाताहरूबाट प्राप्त हुने अन्य अनुदान रकम आदी स्रोतका सन्दर्भमा तोकिए बमोजिमका विशेष कार्यक्रमहरू स्वीकृत गरि खर्च गरिने छ । बजेट सम्बन्धि सम्पूर्ण विवरण अनुसूचीहरू तथा प्रस्तुत विनियोजन ऐन, २०७७ द्वारा व्यवस्थित गरिएको छ ।

धन्यवाद ।

धनी कुमारी खत्री
उपाध्यक्ष
मिति २०७७ असार १० गते